

Egersund, 29.12.06

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep.
0032 OSLO

Høring – forslag til endringer i friskoleloven

Sandnes Lutherske Grunnskole og Dalane kristne skole er to kristne grunnskoler i Rogaland med til sammen ca 150 elever i 1. – 10. klasse. Begge skolene eies av Det evangelisk-lutherske kirkesamfunn (DELK).

Generell kommentar

Både den tidligere privatskoleloven og nåværende friskolelov har for så vidt vært greie å forholde seg til. Men vi ser noen negative sider ved det nye lovforslaget som vi vil kommentere nærmere. Vi mener at forslaget til ny privatskolelov på flere punkter svekker den retten foreldre har til å opprette og drive friskoler.

Navn på loven / virkeområde § 1-2

Frittstående skoler med kortformen friskoler er nå godt innarbeidede navn som plasserer skolene et sted mellom de offentlige skolene og private skoler uten rett til statstilskudd. Disse navnene reflekterer også at det i vårt land finnes en stor frivillig sektor som bl.a. driver skoler. Private skoler assosieres lett med kostbare betalingsskoler som ligger langt fra det de fleste friskolene står for. Den foreslåtte navnendringen vil gjøre det vanskelig å skille mellom skoler som har rett til statsstøtte og de som ikke har det.

Vi foreslår derfor at begrepet frittstående skoler med kortformen friskoler videreføres.

Godkjenning § 2-1

Godkjenningsgrunnlag. Det er positivt at skoler som ønsker å drive på religiøst grunnlag nevnes spesielt, men av hensyn til foreldreretten ville vi ha foretrukket et noe bredere godkjenningsgrunnlag enn det som kommer fram av § 2-1 a-f.

Politisk og lokalt skjønn. Vi er bekymret for at skjønnsvurderingen som er tillagt departementet, og vektleggingen av vertskommunens uttalelse, vil føre til stor uforutsigbarhet for søkere som søker om opprettelse av nye skoler.

Vi mener at loven bør gi rett til godkjenning og støtte når gitte religiøse eller pedagogisk alternative grunnlagskriterier oppfylles.

Religiøst grunnlag/formål. I lovforslaget står det at skolene skal ha et religiøst grunnlag, og ikke et religiøst formål som i den gamle privatskoleloven. Vi regner med at dette ikke betyr en begrensning i muligheten for trosopplæring og forkynnelse.

Krav til virksomheten § 2-2

Annen virksomhet. Vi foreslår at friskolene – som foreløpig ikke får tilskudd til husleie – får mulighet til å ha inntekter fra utleie og kursvirksomhet.

Krav til registrering og innskuddskapital. Det virker unødvendig tungvint at nye skoler må være registrert og ha en innskuddskapital før de blir godkjent. Det bør holde at dette ordnes innen for eksempel to måneder etter godkjenning – og før oppstart.

Færre enn 20 elever. Denne nye regelen vil ramme utenlandsskolene og vil gjøre det svært vanskelig å opprette og drive friskoler i grisgrendte strøk. Dette svekker foreldreretten. DELK mener at det bør være en nasjonal standard på dette, uavhengig av om skolene er offentlige eller frittstående – slik at det blir likebehandling.

Krav til innhold § 2-3

Jevngod opplæring. Det må presiseres i forskrift eller lignende at jevngod ikke betyr identisk – slik vi opplever at Utdanningsdirektoratet forvaltningspraksis tolker begrepet. Vi mener at jevngod må forstås som tilsvarende eller likeverdig, og ser gjerne at begrepet erstattes med et av disse ordene.

Vi foreslår også at det lovfestes en rett for friskoler på religiøst grunnlag å øke timetallet i hele eller deler av KRL-faget med inntil 25 % (jfr. ”25 %-regelen”) på bekostning av andre fag i skolen når dette begrunnes med skolens utvidede, religiøse målsetting.

Skyss § 3-7

Når friskolene skal ha hele landet som inntaksområde – og lovforslaget innebærer en begrenset mulighet til opprettelse av skoler (min. 20 elever) – virker det urimelig at skyss bare dekkes fram til kommunegrensen. Vi foreslår at elever i friskoler gis gratis skyss inntil 50 km.

Bortvisning p.g.a. manglende elevbetaling § 3-10

Vi er enig i at bortvisning p.g.a. manglende elevbetaling ikke bør stå i skolens ordensreglement, men foreslår at loven sier noe om et behov for en elev/foreldre-kontrakt som bl.a. nevner at elevplassen kan mistes ved manglende betaling.

Kompetansekrav til personalet § 4-2

For oss er det viktig at teksten her ikke svekker de religiøse skolenes rett til å spørre søkere om livssyn, og til å ansette dem som skolen mener best kan ivareta skolens målsetting.

Sammensetning av styret § 5-1

Vi registrerer at lovforslaget viderefører ordningen med at vertskommunen skal ha en møterettsrepresentant i styret for grunnskolene. Denne ordningen henger igjen fra den tiden da kommunen hadde tilsynsansvar på visse områder. Nå når alt tilsyn er lagt til departementet (§ 7-2) ved fylkesmannen, virker det unødvendig å opprettholde denne ordningen. Vi vil presisere at vi har ingen negative erfaringer eller prinsipielle innvendinger mot at kommunen har en møterettsrepresentant i styrene. Men da departementet ved innføring av friskoleloven ble gjort oppmerksom på at forutsetningen for en slik representant nå var borte, fikk vi inntrykk av at man rett og slett ikke hadde vært oppmerksom på denne sammenhengen.

Vi foreslår at departementet vurderer å fjerne denne retten.

Statstilskudd § 6-1

Det er positivt at tilskuddsordningene i hovedsak opprettholdes. Men de siste års praksis med kommunekorreksjonsordning har vist seg å føre til svært liten forutsigbarhet for skolene. Kommunefaktoren varierer ofte svært mye fra år til år. Vi foreslår at denne ordningen (pkt. 1 siste avsnitt) fjernes.

Våre skoler har – i likhet med alle andre skoler – store kostnader til bygninger, og foreslår at kapitaltilskudd sikres i den nye loven.

Vi foreslår også at friskoler og offentlige skoler må likebehandles ved nye tilskudd og prosjektstøtte som for eksempel til skolemat og datasatsing og bøker.

Likedan mener vi at tilskudd til ombygging for funksjonshemmede må gis etter behov.

Rapportering § 7-1

Vi ber om at det blir tatt initiativ til at friskolene kan rapportere én gang i året til én instans og at informasjonen distribueres til de rette instanser – og at vi dermed unngår dobbeltrapportering.

Med hilsen

For
Sandnes Lutherske Grunnskole
Ottar Endresen
rektor (sign.)

For
Dalane kristne skole
Per Em. Valand
rektor (sign.)